

D. a

R. p. 1856 3836

SUOMALAISEN
KIRJALLISUUDEN SEURAN
HELSINGISSÄ.

Kirkonväki

ja

Pitkä Piena.

Kaksi vanhanaikaista tarua.

13

Turussa,

Fröncellin Kirjapainossa, 1856.

Imprimatur: L. Heimbürger.

Kirkonväki.

Vanhoissa Suomen kansan saduissa ja jutuisa puhutaan usein pienistä maan alaisista olennoista, jotka kumailaan asuwan kirkkoissa ja kirkkotarhoissa. Sentähden annetaan niille nimeksi **Kirkonväki**. Myös muita olentoja kumailaan saduissa ja jutuisa; mutta kirkonväki on siitä merkittävä ja muista sen kaltaisista olennoista erinomainen että se aina ilmentyy ihmisille ystävällisesti ja lempeästi; se väki ajatellaan aina rakastavan kristillisyyttä ja kristillisyydelle pyhitettyjä paikkoja, jonka vuoksi ne semmoisissa wa-litsewat asumasiensaakin. Kernaaimmin wa-litsewat ne niin asuaksensa wanhoja, ikänsäkin puolesta kunnioitettavia kirkkoja. Kauniita ja siivoja lapsia kohtaan osoittawat he erinomaisen lempeytensä, samaten myös wanhoja, jumalisia ja hurskaita ijällisiä kohtaan; näitä kutsuwat he toisinaan neuvonantajiksi ja auttajiksiin murheisiansa ja wastuksiansa. Maan sisäl-

Iä kuin asuvat, ovat he taiturit ja tietäjät metallien sulatuksessa ja valmistamisessa; ja kuin tahtovat palkita jonkun ihmisiltä nautitun palveluksen, antavat aina rikkaita lahjoja kullassa ja hopeassa. — Näin on kansan luulo, jonka seuraava satu todistaa:

Muinaan asui vanha mies ja hänen ijällinen vaimonsa lähellä kirkkoa, joka oli Suomessa vanhimpia Herran huoneita. Molemmat olivat suuressa kunniasa jumalisuudestaan ja hurskaudestaan. Mies oli nuorempana ollut kirkon warttia, mutta nyt vanhaksi tultuansa eleskeli hän siitä, mitä pieni pellon tilka ja hywän pitäjäläisten anteliaisuus hänelle lahjoitti. Hänen vaimonsa oli ympäri koko paikkakunnan tuttu taidoistansa kaikenlaisten haawain ja weren wikain parannuksessa, mutta erinomaisen taitawa oli hän pikaisesti auttamaan waimoja kowissa synnyttämisen kiuuisa. Usein tultiin sentähden häntä noutamaan yölläkin; ja waikka kuinka riwo ilma olisi ollut, ei hän koskaan kieltänyt lähteä kituwaisia auttamaan.

Tämä hurskas ja jumalata pelkääwäinen pari oli jo ehtoorukouksensa pitänyt ja lewolle mennyt, kuin Herran yöllä

Mikkelin aikaan waimo äkisti herätettiin hiljaisella alkunan koputuksella. Waimo luuli nyt taas häntä sairaan tykö haettavan ja meni ulos kasahtamaan kuka siellä olisi. Ulos tultuansa näki hän himiässä kuivalossa pienen miehen waatetettuna hohtamaan pukuun. Tämä puhutteli häntä hiljaisella ja lempiällä äänellä näin: "Hyvä äitiseni! alkäätkä suuttuka että näin hiljaan teen teille lewottomuutta; minä olen yksi siitä kirkonväestä, joka asun tämän kirkon alla; waimoni makaa kowissa synnyttämisen kiivuisissa, ja meillä on se sanoma ettei hän ennen taida synnyttää kuin kristitty waimo tulee häntä kohtuunsa hedelmästä kirkkoittamaan. Koska te, muori, nyt olette koko paikkakunnassa tuttu taidostanne ja auttawaisuudestanne, olen siis tullut teiltä apua hakemaan. Soutukaat sentähden, muori, teidän waiwanne on runsaasti palkittawa. Matka minun asuntooni ei ole pitkä, ja minä tahdon antaa walaišta teidän edesänne."

Waimo ensin epäili, mutta pikkusen monet rukoukset karkoittivat wihdoin hänen epäilyksensä; hän lupasi tulla, mutta sanoi ensin tarwitsewansa mennä sisään ja ottaa waatteita yllensä. Tämän tehtyä tuli akka ulos ja pikkumies otti

hänen ilolla vastaan; hänellä oli seurassansa koko joukko pientä kirkonväkeä, jotka pääsoitot kädessä walaisivat ämmälletien taloonsa. Nyt lähdettiin ja tultiin kirkon seinukselle, jossa aukeni portti ja tie johdatti heidän itse kirkon alle. Tuli-soittojen kantajat menivät edellä, waimo ja pikkumies, joka häntä tarwitsi, kulkiwat perässä.

Tiellä kulkeisiansa puhelivat waimo ja pikkumies keskenänsä. Muiden asiain seassa sanoi pikkumies: "Yksi asia, muori, on josta minun täytyy teitä waroittaa; ja se on se että kaikella muotoa pidätte itsenne nauramasta, jos jotakin, olkoon mitä hymäänsä, waiikka kuinka nauruttawaa, täällä alhaalla tapohtuisi; sillä siitä syntyisi suuri onnettomuus teille. Ette myöskään saa osoittaa mitään ihmettelemistä taikka oudoksumista siitä, mitä minun tyköni tulette näkemään ja huomaitsemaan; se waan wähentäisi minun alamaisteni kunnioitusta teitä kohtaan." Waimo luposi pitää tämän mielessänsä, ja niin kulkiwat aina eteenpäin siksi että tulivat suureen holwattuun saliin, jossa paloi ääretön paljous lampuja, joiden monen muotoinen walo pisti tällöksiin tottumattoman waimon silmiin.

Pikkumies meni nyt pois ja käski wieraansa wähän aikaa odottaa. Hetken kuluttua palasi pikkumies ja saatti waimon wähepään siwuhuoneesen, joka oli wähemmin walaistu; siellä makasi hänen pikkuwaimonsa ihan kauniilla wuoteella, jonka ympäri oli ripustettu wieläkin kauneimmat uutimet. Mies jätti waimonsa ja ämmän kahdenkesken, lähtein ulos owesta. Pian kirjoitti ämmä hänen kohtunsa hedelmästä, ja mies, joka kohta tämän jälkeen tuli sisään, ihastui sanomattomasti tämän onnellisen asian hawaittuansa. Kohta annettiin käsky valmistaa suuri pito tämän iloisen tapauksen wiettimiseksi ja kaikki naapurit kutsuttiin wieraisiin.

Nyt nousi täällä maan alaisissa kartanoissa semmoinen meteli ja jhyry että waimo pelkäsi koko kirkon raukeeman niskansa. Kaikki saatuaan walmiiksi kutsui isäntä wieraansa ulos suureen wieras-tupaan. Waimo saatettiin ulos isoon tupaan, jossa paljo pikkumiehiä ja pikkuwaimoja oli koossa, kaikki waatetetut uljaisiin, ja hohtawiin waatteisiin; kaikki ottivat waimon vastaan erinomaisella kunniotuksella. Huone oli kirjawasti walaistunut monen muotoisilla waloilla ja kultalampuilla, joita täällä oli lukemattoman

paljo; seinät olivat kirkkaat ja loistawaiset niinkuin kirkkain lasi ja hopia; launis, monisävelinen ja ihana musiki kuului soitwan katon rajasta vastaan niitä, jotka sisään tulivat. Waimo ei taitanut kylliksi ihmetellä huoneen ja wierasten koireutta; kaikki loisti puhtaasta kullasta ja hopiaasta. Wälistöin kuin musiki wai-feni, lajauteli huoneessa pikkumäen juttu ja nauru, mutta musikin soidesa wai-fenit wai-feni. Wihdoin lakkaui musiki peräti, ja laattian alta takan wierestä tuli koko joukko toimellisia ja ahkeria palveli-voja, jotka hätähädin ja suurella metelillä asettivat laattialle pöytiä, toivat astioita ja ruokia. Isäntä kehoitti wieraitansa istumaan pöytäin, ja pian oli koko seurakunta istualla pöydän wieressä. Isäntä itse istui waimon wiereen, joka jo ennestäänki oli peräti hairautunut kaikista näistä uusista näyistä ja tästä monenlaisesta sähinästä. Koko aterioitsemisen aikana oli sulaa iloa ja riemua; kaikki näyttiwät iloifelta tästä onnellisesta tapauksesta, joka oli pitojen syynä; ainoa isäntä oli wälistöin yksimielinen.

Pöydällä olewain ruokain syötyä tuotiin yhtä monta uutta ruokaa. Tästä tuli ämmä erinomattain hawaitsemaan näi-

den pikkupalwelian eläväiset liikunnot ja ahkeran toimellisuuden. Ne näyttivät hänelle vieläkin pienemmältä kuin isäntä ja hänen wieraansa. Ne olivat muutoinkin kummanlaisia köyhyselläisiä, isowatsaisia, isopäisiä, paksuposkisia, pitkänenäisiä, wääräjäkälkisiä, kumallinen joukko pikkuwäkeä, waimoja ja miehiä. Heidän waatteensa olivat myös silmään pistävät, joko punaiset eli siniset. Heidän tiensä káwi, niin kuin jo sanottiin, laattian alle takan wiesesä; ja kuin heidän lukunsa oli aiwan suuri, heidän kiiruunsa pikainen, mutta heidän tiensä ahdas, tapahtui usein että ylös tulewaiset ja alas menewaiset nyhjiwät ja tuuppiwat toinen toisiansa; ahtaus tuli vieläki suuremmaksi siitä että ruoka-astiat olivat aiwan suuret kantajain suhteen; siinä sitte syntyi meteliä ja sekainaisuutta. Tätä elämää katseli waimo niinki mielellänsä että hän unhotti peräti koko syömisen. Erinomattain katseli hän yhtä palweliaa, joka wáhäinen, köyhyselkäinen ja isonenäinen tuli kantain suurta paisti-watia; ja kuin ei hänen kätensä oikein ulottuneet kantamaan ja pitämään tätä suurta astiata, oli hän hampailiansa tarttunut sen laitaan, mutta samalla tuli hänen suuri nenänsä myös olemaan paistin liemessä. Kohta hänen jälkeensä tuli

pikkupiika, joka isowatsaisena ja punaisin poskin ähkyin kantoi suurta awonaista lie-
miastiata; mutta astumallansa ylös laati-
tialle kompastui hän ja lankefi kokonansa
liemiastiaan. Ummä, joka tarkasti oli
katsellut koko tapauksen, unhotti isäntän-
sä waroituksen ja puskahdi suureen nau-
ruun, jossa kuitenkin hänelle tapahtui sem-
moinen onnettomuus että hänen kohta oli
laskkaaminen nauramasta ja hänen posken-
sa rupesiwat punoittamaan häpiästä! Slok-
kaat wieraat oliwat jo rupeemallansa nau-
ramaan ja pilkkaamaan ämmän onnetto-
muutta, mutta isännän kiivas katsanto
hämmänti kohta heidän aivotun pilkkaa-
misensa. Ummä ei koko aterian aikana
enää häwetesänsä uskaltanut nostaa ylös
filmiänsä ja oli sangen iloinen kuin wih-
doin ruualta päästiin.

Nyt käski isöntä hänen seuraamaan;
he miniwät erinäiseen huoneeseen, jossa hän
sanoi tahtowansa palkita ämmän waiwan,
jonka hän oli hänen waimostansa nähnyt.
Tässä kääri hän ämmän kaulan ympäri
monet kerrat paksua karfiata lankaa ja
käski hänen nostaa helmansa siihenki lah-
joja saadaksensa. Sitte aukasi hän suu-
ren ruman arkun, joka näytti olewan tä-
pitäynnä höylän lastuja, josta hän ajoi

fourittain ämmän helmaan. Ämmä ei ollut huomaavanansa että lahjat olivat aivan kehnot, vaan kiitteli nöyrästi ja pyysi itseänsä kotiin saattamaan. Kohta olikin isäntä ja tulisoittojen kantajat valmiina; he saattivat ämmän kotiin samalla tavalla kuin he tännekin olivat hänen johdattaneet. Ämmä tultuansa kirkkotarhan ulkopuolelle antoi johdattajainsa huomaamatta enimmäin osan lastuja pudenta pitkin tietä, ettei muka niillä tupaansa rivoistaisi. Dikkumies ja hänen seuransa johdattivat waimon aina hänen portuansa oween saakka, josta he, kerran vielä kiitoksia saatuaansa waimolta, katosivat nopiaasti niinkuin liekkiöt.

Tupaan tullessansa löysi waimo miehensä vielä syvässä unessa, jonka tähden hän myös päätti lemolle laskea, vaikka tähdet jo ennustivat aamun lähestymistä. Ne lastut, jotka vielä olivat jälillä hänen helmasensa, heitti hän takaan ja meni sitte wuoteelle.

Sunnuntai-aamulla waimon herätessä paisti aurinko jo kirkkaasti sisään tuwan affunasta. Ukko oli jo noussut wuoteelta, ja täydessä kirkkowaatteessa istuin pöydän äärellä luki raamattua. Hawait-

tuansa waimon heränneen kysäsi ukko kuin-
 ka hän tänä aamuna niin sitkeästi oli nuk-
 funut ja tavallista kauvemmin; samalla
 kysäsi myös mies jos waimo taitaisi il-
 moittaa mistä ne monet kirkkaat hopyara-
 hat olivat takaan tulleet. Sen näki nyt
 waimo itsekkin ja jutteli miehellensä koko
 asian alusta loppuun asti. Siinä muisti
 hän myös sen karkean langan, joka hänen
 kaulansa ympäri käärittiin; nyt hawaitsi
 hän suureksi ihmeeksansä sen muuttuneen
 kauniiksi kultakäädyksi. Nämät näöltänsä
 kehnot lahjat antoivat tälle vanhalle pa-
 rikunnalle runsaan elatuksen koko heidän
 lopuille päiwillensä. Mutta ainaki katui
 ämmä aina hautansa reunalle asti että
 waristi näitä kehnoja lahjoja tielle kotiin
 palatesansa.

Pitkä Piena.

Suomen kansan huulilla elää monta kauniista juttua, joiden alkuperustuksena kyllä on joku tosi tapaus, vaikka kansan sitte on mielensä laatua myöten muodostanut ja satuiseen pukuun puettanut. Semmoinen on myös Juttu Pitkästä Pienasta.

Ensimmäisinä aikoina Kristin opin lewittämisen jälkeen Suomessa, koska Wehmaan pitäjän emäkirkko nykyisin oli saatu walmiiksi, eli Hollarin kylässä saman kirkon lähellä nuorukainen, joka oli tuttu ympäri koko paikkakunnan sekä kauniin muotonsa että willin elämänsä vuoksi. Siihen aikaan asui myös kirkkoherra Hollarin kylässä. Sen aikainen kirkkoherra koetti päivä päivältä palauttaa tämän huikentelewaisen nuorukaisen irstaisesta elämästänsä, mutta siinä hän ei onnistunut; nuorukainen katsoi ylönsä papin opeukset ja wietti waan elämänsä mielettömässä irstaisuudessa ja huikentelewaisuudessa.

Tämä nuorukainen, jonka nimi aikain kuluessa on kansan mielestä ja muistosta kadonnut, kihlasi morsiameksensa kolme pitäjän nuorta neitsettä, jotka kaikki olivat tutut jumalisuudestaan ja hurskaasta elämästään. Mutta kauniilla muodollansa ja wiettelewillä puheillansa sai hän nämät itseensä rakastumaan; mutta samalla wakuutti hän neitseet kenellekään asiata puhumasta, sillä, sanoi hän, asian ilmi tultua syntyisi häntä vastaan ihmisten pahoja puheita ja kateutta. Kukin neitseistä luuli niin muodoin olewansa hänen ainoa morsiamensa eikä ilmoittanut kenellekään salaisuuttansa, niinkuin hän myös kieltänyt oli.

Kului näin joku aika ja nuorukainen ilmoitti salaa kullekin morsiamellensa erittäin aikomuksensa pitää häitä. Hän kutsui neitseet salaa kotiinsa näyttääksensä heille kaikki suuret tavaransa ja rikkautensa. Tytöt uskoivatki wietteljän puheen ja tulivat; mutta hän oli niin asian walwonut että he tulivat eriajalla eiwätkä siis wieläkään tietäneet mitään toinensistansa. Vielä sai hän heidän haukuteluilksi jäämään tänne yöksi luvaten heille kullekin että seuraavana päivänä pappi, sukulaiset ja wieraat olivat kutsutut häitä.

wiettämään. He kyllä alussa puhuivat esteitä, mutta rakkauden liehakoitsemisilla sai hän heidän wihdoin aikomuksiinsa suostumaan. Samana iltana suostuivat vielä menemään morsiansaunaan, niinkuin täällä oli tapana. Sauna lämmitettiin, ehtoö kului ja yö lähestyi. Nukin heistä hetken hänen kansansa liehakoittuansa meni saunaan, yksii erältänsä. Nuorukainen wietteliä sulki saunan owen heidän jälkeensä, sytytti sen palamaan ja lähti pois huolimatta näiden onnettomain huudoista, rukouksista ja walituksesta. Nukin ei kukaan ollut saanut tietää hänen kolminaisesta kihlauksestansa, kuin tyttöin lähtö hänen kotiinsa myös oli tapahtunut aivan salaa, ei kukaan myöskään aawistanut hänen julmaa rikostansa; kaikki luulivat saunan wahingon-walkiasta syttyneen ja palaneen.

Tämä tapahtui syksyn alkupuolella; pyhämiesten päivän aamulla warhain löyettiin nuorukainen kuolleena huoneensa owen edessä. Hän oli peräti alasti ja niinkuin heitetty ulos porstuaansa owesta. Ruumis oli kokonansa sininen niinkuin kuoliaksi rusennettu. Urwoiteltiin tätä ryöwärein tekemäksi; mutta talosta ei ollut mitään omaisuutta kadonnut; ja miksi pa-

hantekiät hänen näin olisivat puserthaneet, eivätkä suoraan lyöneet aseella hengettömäksi? Tätä arveltiin sinne ja tänne; mutta kummalliselta näytti aina tämä kuolema. Se tuli tavalliseksi puheen aineeksi koko paikkakunnassa, mutta oikista syystä ei voinut kukaan aavistaa; waikka hänen elämänsä oli ollut jumalaton, ei kirkkoherra kuitenkään tainnut kieltää häneltä kunniallista hautaamista. Hän haudattiin seuraavana sunnuntaina, mutta laskettiin wähän äärellä kirkkoaidan wiereen.

Seuraavana maanantai-aamuna meni lukkari warhain kirkkoherran käskystä kirkkoon jotakin sinne jäänyttä noutamaan; mutta suureksi ihmeekseen ja hämmästyksensä näki hän ruumiin seisovan täysissä kääriliinoisissa kirkon seinän lomassa aivan ison owen wieressä. Hän palasi papin tykö ja jutteli warisewällä äänellä tämän ihmeellisen tapauksen. Nähtvänsä asian näin olewan ja haudan awoinna, antoi pappi uudesti hänen hautaan laskea ja mullolla peittää. Mutta yhtä hywin nähtiin hän seuraavana aamuna taas seisovan ruumiin puwussa samassa kirkon seinän lomassa. Hauta oli myös awattu. Turhat olivat sittemmin kaikki koetukset saada tätä ruumista rauhasa lepäämään

haudassansa, vaikka sitä monta kertaa koetettiin. Tämä kuollut pysyi siis aina seisomana kirkon oven vieressä eikä kukaan tohtinut enää häntä pidellä. Ruumis vihdoin peräti kiuwui, kaariliinat raukesivat ja putosivat pois; mutta siinä hän waan seisei tuhkan näköisenä harmaana ja pelättävänä kummistuksena. Nyt heräsivät tuhannet jutut, tiedyt sekä aamistetetut, hänen muinaisesta jumalattomasta elämästänsä, hänen hirmuisesta kuolemasta ja kamoksuttawasta rauhattomuudestaan kuoleman jälkeen. Tuo kiuwettunut ruumis sai koko paikkakunnassa nimen *Pitkä Piena*, sillä se oli niinkuin piena seinän lomassa.

Näin kuluivat pitkät ajat; kirkkoherra kuoli, samaten myös hänen poikansa, joka oli hänen seuraajansa kirkkoherran wirassa. Näiden jälkeen tuli nuori mies kirkkoherraksi, eikä hänellä ollut sitä hurskoutta ja yksimukaisuutta, joka siihen aikaan waadittiin hengelliseltä seurakunnan paimenelta. Souluaaton ehtoona oli pappilassa paljo wieraita pitkiä matkoilta; näille jutteli pappi niitä puheita, jotka Pitkästä Pienasta käwi pitäjässä ja lisäsi tähän vielä turhannaköisiä pilkkapuheitakin koko asiasta ja yhteisen kansan

luuloista. Glojuomain nautinto rohvaisi wieraisten mielen erittäinkin nuorempain, jotka saivat päähänsä sen halun että Pitkä Piena tuotaisiin paikastansa pappilaan heidän nähdäksensä. He koettivat saada jonkun pappilan miehistä noutamaan tuon kumman sinne; mutta ei kukaan mielistynyt menemään, waikka hywät rahatki luvattiin waiwasta. Niin kamoksuttawana pidettiin sitä ruumista. Erinomattain oli tuo muka nyt jouluiltana pelättävämpi asia kuin se muulosti olisi ollutkaan. Muutoin oli vielä sekin luulo ihmisillä ettei jumalattoman ruumista saisi rangaisematta pidellä ennen puolihöytä. Kuin nämät hurjapäiset wieraat eivät ketäkään miehistä saaneet pyyntöönsä mielistymään, puhuttelivat yhtä reipasta ja rohkeata piikkaa, joka pappilassa ennestäänki oli tuttu miehullisuudestaan. Tämä lupasi hywän maksan saatua tehdä mitä pyydettiin.

Piika meni, tuli kirkolle, näki kuutamassa kamoksuttawan ruumiin seisowan niinkuin tavallisesti lomassansa, nosti sen helposti olallensa ja wei jouluwierasten nähtäväksi pappilaan wiskaten sen hermottomasti laattialle jouluolkein päälle. Wieraat katselivat tuota merkillisyyttä tarkoin, ihmettelivät sen hirwiästi hyyty-

neitä kaskoja ja sen kewhyttä tunnustellessansa paiskoivat sitä sinne tänne olkein päällä. Wihdoin saivat tästä näöstänsä kyllänsä ja kaskiwat piikan wiedä ruumiin takaisin wanhaan paikkaansa.

Piika teki niinkuin kaskettiin ja wei ruumiin kirkkopihaan; mutta kuin hän oli sen asettamallansa wanhaan lomaansa, sieppasi ruumis tukewilla käsillänsä hänen uumansa ympäri ja lausui karkialla peljättävällä äänellä: "Sinä olet kyllä juljennut tänä yönä wiedä minun wiidenkymmenen wuotifesta leposiastani ymmärtämättömien pilkattowaksi; nyt saat myös röyhkeudesta ansaitun rangaituksen ja siitä pilkasta, jonka minulle olet toimittanut, tarpeellisen koston. Minä pufertelen sinua kuwilla käsiwarsillani, ja sinun pitää minun helmasani hyytymän yhtä hirmuiseksi habmuksi kuin minä itsekin olen."

Wapisten kaikissa jäsenissänsä hirmuisesta tuskasta ja peljästyksestä pyysi piika itkewällä äänellä armahdamista. Silloin sanoi ruumis: "Yksi ainoa asia taitaa sinun pelastaa; mene kirkkoon, sen owi on auki ja siellä sisällä näet sinä kolme nuorta neitsettä, jotka nyt wiettävät jumalanpalvelustansa. Ne owat eläissän-

sä olleet minun kihlattuini, jotka minä
 yön pimeydessä poltin huoneessa suljettu-
 na. Mina hamasta kuolemastani olen mi-
 nän seisonut tämän kirkon oven ulkopuolel-
 la kerjäten heiltä anteeksi julmaa rikosta-
 ni; mutta tähän asti en ole vielä taita-
 nut sitä saada. Itse en minä saa mennä
 Herran huoneeseen; mene siis sinä ja ru-
 koile heiltä anteeksi minun puolestani, et-
 tä minun luuni, wiidenkymmenen vuoden
 lewottomuuden ja tuskan perästä, saisivat
 rauhan haudassansa. Jos taidat heidän
 saada taimutetuksi minulle anteeksi anta-
 maan, niin pääset wapaaksi rangaitstukses-
 tas; mutta ellet saa heitä leppymään, niin
 tiedä mikä sinulla on odotettavana."

Piika meni pelwosta wapiusten kirk-
 koon, jonka oven hän löysi awoinna. Her-
 ran huone oli kirkkaasti walaistu; ääret-
 tömän paljo kynttilöitä paloi siellä ja
 lempeä kaunis weisu kohtasi häntä huoneen
 perältä. Horjumilla askelilla läheni piika
 ja näki penkissä lähinnä altaria kolme
 walkeisiin waatteisiin puetettua neitoa, jot-
 ka yhdessä weisasivat suuresta kirjasta.
 Hän lähestyi näitä ja rukoi aiwon sur-
 kialla äänellä heiltä anteeksi pahantekial-
 le. "Ei, ei, emme koskaan anna hänelle
 anteeksi", wastasivat kaikki kolme yhteen

suuhun, ja rupešivat uudesti weisaamaan. Tällä vastauksella palasi piika ruumiin tykö. "Mene toistamiseen sisään ja rufoile", sanoi kuollut tiivaasti, "ja muista rangaistukses elles anteeksi saa minulle." Piika meni taas kirkkoon, itki ja rufoili hartaasti rikoksen alaiselle anteeksi ja lisäsi: "Antakaat hänelle anteeksi ja armahtakaat häntä, ellei hänen tähtensä, niin kuitenkin minun tähteni, sillä muutoin olen minä kadotettu." Saman kovan ja typerän vastauksen antoivat weisaajat yksimielisesti tälläkin erällä: "Ei, ei, emme koskaan anna hänelle anteeksi", kuului nyt ki rufoilian kormiin. Epäillen ja wapis-ten wei hän kuolleele tämän kovan vastauksen kirkon seinän lomaan. "Mene vielä kerta", kiljasi ruumis häntä vastaan, ja ellet taida anteeksi saada, ei ole sinulla enää mitään toivoa elämässä eikä minulla ijankeikkisuudessa." Piika riensi kolmannelle kirkkoon, laski polwillensa näiden kolmen laulaman neidon eteen ja rufoili itkewällä äänellä: "Antakaat hänelle hänen rikoksensa anteeksi, ellei hänen tähtensä eikä minun tähteni, niin kuitenkin teidän kalliin wapahtajanne tähden." Nyt kuului lempeä vastaus: "Me annamme anteeksi", weisu waikeni pitkänsä, kolme nuorta neitoa katsoivat, kynttilät sam-

muitat, avoin hauta kirkkoaidan vieressä
jyväskylästä, seinän loma oli tyhjä,
kuollut oli saanut leponsa — ja ainoasti
hämaräinen sadunsekainen muisto on tästä
kansan seassa jälillä.

Da
Kirkowaki

Frenchellin kirjapainosta Turussa
nykysin ilmaantuneita:

1. *Muutamien Pyhän Raamatun väärysten lyhyjä selityksiä. Ensimmäinen side. 5 k.*
2. *Vääristä Kristuksista ja vääristä profeettaista, joita Vapahtajamme, Jesus Kristus, ennusti tulevaksi maailmaan Matth. 24 luvussa. 5 kop.*
3. *Lintulan Karoliinan, Pöytyen pitäjästä ja Juvan kylästä, iekemä Sota-laulu. 30 kop. kirja (25 arkkia).*
4. *Herätyshuuto. 5 kop.*
5. *Erinomanen esimerkki Jumalan voimallisesta avusta hädässä. 3 kop.*
6. *Kristitty, vaella korkeassa kutsuksessas soveliasti! 5 kop.*
7. *Uuden testamentin kirjottajien, Evangelistaen ja Apostolien, lyhy elämä-kerta. 5 k.*
8. *Epä-uskon rangaistus nähtävä Juutalaisissa, jotka ovat hyljänneet mailman Vapahtajan Jesuksen Kristuksen. 5 kop.*
9. *Ylösnousemus kuolleista: Ruumiinsaarna, jonka, Läänin-provastin, Pyh. Raamatun Tohtorin ja tähtikuntain jäsenen Andreas Johannes Rönnbäkin haudattaessa, 2:na päiv. Heinä-kuuta v. 1856, Mynämäen emä-kirkossa saarnasi ja. Mynämäen seurakunnan pyynnöstä. prännttiin antoi Fredrik Gabriel Hedberg. 5 kop.*
10. *Suomalainen ja Ruotsalainen Kieli-kirja. 5 kop.*
11. *Muutamia esimerkkijä Jumalan varjelevasta ja rankasevasta lässäolosta. 3 kp.*

Hinta: 5 kop. kop.